

ИЗУЗЕТАН УЧИТЕЉ

САНДРА РАДОВАНОВИЋ

АУ, ШТО ЈЕ ШКОЛА СЈАЈНА...

Сандра Радовановић, професор разредне наставе и педагошки саветник у Основној школи „Иво Андрић” из Београда, ушла је, као полуфиналиста, у завршни круг такмичења за награду Просветитељ у организацији Фондације Алек Кавчић и прошла кроз њихову Летњу школу изузетности. Овај тродневни догађај представљао је најзахтевнији и најобимнији део такмичења који је одлучивао о победницима, а наша сјајна саговорница за „Илустровану Политику“ говори о томе шта је њу квалификовало за овај конкурс и успех који је постигла, која начела је воде кроз живот и професију, и објашњава нам шта је то интернет платформа Class Dojo, коју свакодневно користи у свом раду како би комуникација са родитељима и активности деце у школи подигла на виши ниво

Пише **Гордана Машић**
Фотографије **Лична архива**

Њено има је Сандра Радовановић. Професор је разредне наставе, педагошки саветник и предаје у Основној школи “Иво Андрић” на београдском Канаревом брду. Иначе, све што ради, ова вредна учитељица бележим на свом блогу www.tastaturakucasrcem.com, где свако може видети њене наступе и остале активности које је заједно са својим ученицима реализовала током протеклих година, као и наставне материјале које они користе на часовима. Сандра истиче да се радује што ће наставити да допуњује тај њихов блог садржајима који их тек очекују. Истиче да блог заправо, предста-

Сандра са својим ученицима из IV/2 ОШ „Иво Андрић“

вља својеврсну бележницу и дневник свега што је урадила, јер она, као и већина њених колега, често заборави своја постигнућа, сматрајући да се подразумевају. Ипак, бележење тих тренутака показало се као веома важно – не само због њих самих, већ и због њихових ученика, који им се повремено враћају, и на тај начин се подсети лепих школских дана.

Ко вас је номиновао за ову награду? Како сте се осећали када сте сазнали да сте се нашли међу полуфиналистима у категорији основношколског образовања и какви су вам општи утисци о акцији коју је покренула Фондација Кавчић?

– Мало је рећи да сам била изненађена када сам добила мејл са обавештењем о номинацији. Искрено, у првом тренутку сам била и збуњена, јер нисам знала ништа о самој награди. То је био мој први сусрет са том причом. Касније сам сазнала да су ме за награду номиновали ђачки родитељи, што ми је већ само по себи представљало огромно признање.

Утисци о целој акцији су фантастични. Иако је процес за нас полуфиналисте био доста захтеван, све је било изузетно добро организовано, на нивоу светских стандарда. Летња школа изузетности пружила нам је невероватно искуство – упознали смо једни друге, жири, а истовремено смо уживали у пажњи и великом поштовању од стране организатора.

Цео процес је одисао професионалношћу и емитовао поштовање према свим полуфиналистима, али и према целокупној просветној заједници. То је искуство које носим као вредну успомену и додатну мотивацију за свој будући рад.

Запослени сте као учитељица у ОШ „Иво Андрић“. Чињеница да радите у школи која носи име једног од највећих писаца 20. века, чији су радови оставили неизбрисив траг у нашој, али и светској књижевности, на много начина је обавезујућа, зар не?

– Као што сте лепо приметили, Андрићева дела су оставила неизбрисив траг у нашој култури и историји. Тиме нас његово име, које наша школа с поносом носи, обавезује да и ми тежимо истом – да оставимо неизбрисив траг у сећањима наших ученика. Трудимо се да им покажемо да школа може и треба да буде место радо-

МОЈ ПРИМАРНИ ЦИЉ У РАДУ СА УЧЕНИЦИМА ЈЕ ДА РАЗВИЈАМ ЊИХОВО КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ. ЖЕЛИМ ДА ИЗРАСТУ У ЉУДЕ КОЈИ ПРОМИШЉАЈУ, ПОСТАВЉАЈУ ПИТАЊА И ТРАЖЕ ОДГОВОРЕ

сти и инспирације, где се не стичу само знања и вештине, већ и драгоцену пријатељства и важне емоције које ће носити кроз живот. Андрићево име нас мотивише да будемо мудри, да дубоко промишљамо о времену и околностима у којима живимо, али и да наше ученике усмеравамо ка вредностима које ће им бити животни компас. Желимо да сваком детету пружимо подршку да открије свој таленат и да постане „нобеловац“ у области којом ће се бавити. Наш задатак је да на том путу

будемо њихови водичи и најгласнији навијачи – да их инспиришемо, подржимо и научимо да верују у себе и свој потенцијал. Са Андрићевим именом као узором, наша визија је да сваки ученик из школе „Иво Андрић“ понесе најбоље што школа може да пружи – знање, самопоуздање и дубоко укоренење вредности.

Задатак ваше школе је образовање за 21. век. Који су то задаци које сте пред себе поставили, а који могу бити од помоћи у развоју оних знања, вештина и ставова који би основцима били од помоћи у решавању сложених проблеми и суочавању са изазовима које пред сваког од њих поставља модерно време?

– Мој примарни циљ у раду са ученицима је да развијам њихово критичко мишљење. Желим да израсту у људе који промишљају, постављају питања и траже одговоре, а не само да прихватају готове истине. У том процесу, свакодневно им указујем на важност образовања стеченог радом, упорношћу и трудом, а не тражењем пречица које често воде ка површним и краткотрајним резултатима. Такође, трудим се да их на прави начин уведем у свет дигиталних технологија. Моја жеља је да науче да их користе правилно и безбедно, избегавајући замке и ризике које носи дигитално доба. Истовремено, настојим да их усмерим како би из тог света узели само најбоље – алате и знања која ће им помоћи у даљем развоју и образовању. Охрабрујем своје ђаке да увек имају свој став и да га јасно изразе, без обзира на тему. Изузетно ми је важно да чујем шта они мисле јер верујем да је њихов глас кључан за њихов лични развој. Овај дијалог >>>

➤➤➤ нас учи узајамном поштовању и развија поверење. Поред критичког мишљења и самосталности, велики акценат стављам на развој емпатије. Желим да моји ученици не расту у себичне појединце већ у племените људе који умеју да разумеју друге, да се ставе у туђ положај и да буду подршка када је то најпотребније. Верујем да је то основа не само доброг васпитања већ и основа за изградњу бољег друштва.

У свом раду користите платформу Class Dojo. О чему је реч?

– Class Dojo је интернет платформа затвореног типа која на један леп, модеран и естетски занимљив начин повезује наставнике, ученике и родитеље. Њена интерактивност и персонализација чине је омиљеним алатом у нашој учионици. Сваки ученик има свој аватар - симпатичног монстера

- који може сам да уређује, што им је изузетно занимљиво. За сваку активност или успех ученици добијају бодове, а у њихов портфолио могу се додати фотографије њихових радова, видео снимци песама које певају, цртежи или било који други креативни садржаји. Родитељи су повезани преко апликације и у реалном времену добијају обавештења о активностима своје деце. Они могу видети фотографије или видео записе који показују шта деца раде у школи, што ствара осећај блискости са школским животом и активностима. Платформа такође има низ корисних алата за наставнике, као што су тајмер за активности, музика за концентрацију, алатка за насумично прозивање ученика и алатка за формирање група. Насумично прозивање је посебно популарно код ученика - сада више не прозивам ја, већ Class Dojo, што додаје елемент изненађења и забаве. Оно што је најважније, Class Dojo ствара веома позитивну атмосферу у разреду. Ученици уживају у интерактивности и наградама, родитељи цене директан увид у школске активности, а наставницима је рад олакшан иновативним алатима. То је један модеран начин да се учење и комуникација подигну на нови ниво.

Припремате ученике и за математичка такмичења. Учити са разумевањем је вештина која се такође учи, и која треба да се развија од раног школског узраста, и на часу, али и код куће. Да ли децу учимо да мисле и на који начин препознајете дете које је талентовано за математику - које су то вештине које оно има посебно развијене а тичу се света бројева и облика?

– У млађим разредима, нажалост, тренутно имамо само такмичење из математике које је у календару Министарства просвете. Волела бих да постоји могућност припреме за такмичења и из других предмета, али за сада је ситуација таква. Дуги низ година редовно сам припремала ученике за такмичења у кратким драмским формама, што је било изузетно креативно и инспиративно искуство. Нажалост, током пандемије тај вид такмичења је мало утихнуо, али се надам да ће се поново активирати. Када је реч о математици, верујем да је свако може научити, али да је за успех потребна посебна мотивација. Оно што

Једна од рециклажних радионица коју води ова изузетна учитељица

ЖЕЛИМ ДА МОЈИ УЧЕНИЦИ НЕ РАСТУ У СЕБИЧНЕ ПОЈЕДИНЦЕ ВЕЋ У ПЛЕМЕНИТЕ ЉУДЕ КОЈИ УМЕЈУ ДА РАЗУМЕЈУ ДРУГЕ, ДА СЕ СТАВЕ У ТУЂ ПОЛОЖАЈ И ДА БУДУ ПОДРШКА КАДА ЈЕ ТО НАЈПОТРЕБНИЈЕ

одмах приметим код ученика који су успешни у математици јесте њихова посвећеност и спремност да одвоје додатно време за рад. Ови ученици често развијају сопствене стратегије за решавање задатака, лако се носе са логичким и изазовним математичким проблемима и умеју да примене стечена знања у различитим ситуацијама. Посебно се издваја њихова упорност - они не одустају лако, већ се труде док не дођу до решења. Та комбинација мотивације, креативности и истрајности чини их изузетним и инспирише ме да увек тражим начине да их додатно подстакнем и подржим у њиховом развоју.

Креатор сте и реализатор дечјих радионица рециклаже на нивоу општине и града. Који се све циљеви постижу рециклажом? Зашто је она важна?

– Дуги низ година сам, заједно са својим колегицама, водила рециклажне радионице и то је био изузетно леп и креативан период. Деца су током тих радионица стварала јединствена уметничка дела од рециклажних материјала, откривајући како се од онога што бисмо иначе бацили могу направити украси за собу, накит или модни детаљи. И ми и ученици смо уживали у овом процесу, а уз то су учили важну лекцију – да материјале и сировине треба штедити и поново користити, а не једноставно одбацити. Посебна вредност ових радионица била је у томе што су деца могла на лицу места да виде лепоту и практичну корист рециклаже. Они су креативно рециклирали материјале, дајући им нови живот, али су истовремено стицали свест о томе да ресурсе не треба несепично трошити. На овај начин су се учили одговорности према природи и разумевању да, чак и малим корацима, можемо допринети очувању животне средине. Рециклажа је изузетно важна у данашњем свету велике потрошње, где већ трошимо ресурсе будућих генерација. Ипак, не верујем у то да деци треба уливати страх или еколошку анксиозност. Уместо тога, настојим да их подучим одговорном понашању према ресурсима и подстичем их да размисле пре него што нешто баце. Можда то што желе да одбаце може послужити за игру, креативни пројекат или неку другу сврху - и то је већ корак ка очувању животне средине. На овај начин деца не само да уче о рециклажи, већ развијају и креативност, свест о одрживости и навику да у свему траже нове могућности.

Пројекат Наше шуме помаже деци да схвате важност очувања природе

Шта подразумевају пројекти Дигитални час и Дигитални мостови?

– Дуг низ година била сам активна учесница конкурса Дигитални час, који је организовало Министарство трговине, туризма и телекомуникација. На том конкурс у освојила сам две награде, а неколико мојих радова је уврштено у зборник радова који је оформило то министарство. Нажалост, овај конкурс више не постоји, делом због тога што смо се сви током пандемије убрзано дигитализовали и постали вешти у коришћењу дигиталних технологија. С обзиром на то да се дигиталне технологије већ дуги низ година успешно користе у мојој школи, осмислили смо Еразмус пројекат под називом Дигитални мостови. Циљ пројекта био је повезивање са колегама из региона, размена искустава и унапређење наставе путем дигиталних алата. Пројекат је трајао две године и у њему су учествовале школе из Словеније, Хрватске и Северне Македоније. Наша школа била је координатор. Символика речи мост била је веома важна за пројекат - она је представљала повезивање међу школама и људима, али и одавала почаст Андрићевом чувеном делу „На Дрини ћуприја“. Пројекат је био изузетно успешан, са више од 30 наставника и око 70 ученика из свих школа учесница. Успех пројекта крунисан је 2022. године када је добио САЛТО награду за најбољи европски Еразмус пројекат у области дигиталних трансформација. То признање је потврдило важност нашег рада и показало како дигиталне технологије могу постати мостови који повезују људе, идеје и културе.

И за крај, које вештине код деце развија визуелно-сценски наступ?

– Визуелно-сценски наступи су изузетно занимљив и креативан начин за представљање одређених тема.

УЧЕСТВУЈУЋИ У ПРИПРЕМИ И ИЗВОЂЕЊУ НАСТУПА, УЧЕНИЦИ ПРЕВАЗИЛАЗЕ СТРАХ ОД ЈАВНОГ НАСТУПА, ЈАЧАЈУ САМОПОУЗДАЊЕ И РАЗВИЈАЈУ СПОСОБНОСТ ПРЕУЗИМАЊА РАЗЛИЧИТИХ УЛОГА

Овакви наступи имају вишеструку вредност за ученике. Поред тога што омогућавају уметнички израз, они подстичу маштовитост и креативност, пружајући ученицима прилику да кроз покрет и сцену исказују емоције и ставове на јединствен начин. Учествојући у припреми и извођењу наступа, ученици превазилазе страх од јавног наступа, јачају самопоуздање и развијају способност преузимања различитих улога. Осим индивидуалног развоја, сценски наступи снажно доприносе и социјалном развоју. Ученици уче како да сарађују, да се ослањају једни на друге и заједно раде на остварењу заједничког циља. Ова врста активности подстиче тимски дух, емпатију и способност размене идеја, што су вештине неопходне за њихов даљи развој. Међутим, постоји још много идеја које чекају своју реализацију, али је на жалост време оно што нам највише недостаје. Било би дивно да са ученицима радимо још више на оваквим и сличним пројектима, али сваки корак напред који направимо већ представља велику вредност. Визуелно-сценски наступи, дакле, нису само уметничка форма већ и драгоцен образовни алат који повезује уметност, емоционални израз и тимски рад, истовремено доприносећи личном и социјалном сазревању ученика. ■

У својој пракси реализовала сам два наступа у којима смо користили покрет као средство изражавања, уз пратњу музике и видео материјала. Први наступ, под називом Стоп насиљу – стоп дискриминацији, био је посвећен борби против насиља и дискриминације, док је други, Наше шуме, имао за циљ да истакне важност очувања шума. Сам наступ био је посвећен београдским шумама.